

TÜRKÇE ISLIK DİLİ

ÖZCAN BAŞKAN

Bir haberleşme vasıtası olarak ıslık dilini kullanan topluluklar, şimdiye kadar elde edilen bilgilere göre şunlardır: Meksika'daki Vera Cruz eyaletinde yaşayan Mazateko isimli Kızılderili kabilesine bağlı olanlar¹, Kanarya Adalarındaki Gomera Adasında yaşayanlar² ve Fransız Pirene-lerindeki Aas köyünde oturanlar³.

1962 yılına kadar bilinen bu üç topluluğa 1966 yılından başlayarak Kuşköy yerlilerini de katmak gerekecektir. Kuşköy Giresun'a bağlı Gö-rele kazasının bir köyü olup, Görele deresinin içinden aktığı bir vâdinin iki yamacına kurulmuştur. 1963 yılında yapılmış olan bir köy okulu do-layısıyla, burada kullanılan ıslık dili hakkında önce yerli daha sonra da yabancı gazetelerde yazılar çıkmıştır⁴. Bunun üzerine Kuşköy ıslık di-line ilgi duyan bir yabancı ilim heyeti ile Kuşköy'e giden yazı sahibi ta-rafından ıslık dili üzerinde incelemeler yapılmıştır.

¹ Cowan, G M, «Mazateco Whistle Speech», *Language*, 24:280-8, 1948.

² Class, A, «Phonetics of the Silbo Gomeró», *Archivum Linguisticum*, 9:1, 44-61, 1967.

³ Busnel, R G; Moles, A; Gilbert, M, «Un cas de langue sifflé utilisée dans les Pyrénées françaises», *Logos*, 5:2, 76-91, 1962.

⁴ a. *Mobil Gazetesi*, Kuşköy ilâvesi, 1964.
b. *Yeni Gazete*, Extra, 1965, no. 10.
c. *Son Havadis*, 23-26 Kasım 1964.
d. *Mobil World*, Mart 1964.
e. *New York Times*, 1 March 1964.
f. *London Sunday Times*, June 1964.
g. *Stars and Stripes*, 2 March 1964.
h. *Panaroma Italy*, June 1964, no. 21.
i. *Revue Netherlands*, August 1964.

ISLIK DİLİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Işığın, normal konuşmadaki sese olan üstünlüğü, basit ve saf bir ton ile çalınmasıdır. Bu suretle konuşmadaki geniş bantlı ses spektrumu, ıslıkta 1000 - 4000 frekans arasına inmektedir. Bu titreşim bantı ise, insan kulağının en hassas olduğu frekanslar şerididir⁵. Işığın çok uzak mesafelerden duyulabilmesi, veya gürültülü yerlerde bile işitilebilmesi bu özelliğine bağlıdır.

Ses organlarının, özellikle dilin şekil değiştirmesiyle elde edilen frekans modülasyonlarının, normal konuşmadaki vokal ve konsonları meydana getirmesi gibi ışığın dil olarak kullanılabilmesi için de saf tonda ve dümdüz çalınan ışığın, bu tonunda değişmeler yapılarak bazı çeşitlemeler ve bükümler sağlanması gerektir⁶.

Kuşköy ıslık dilinin bir özelliği belli işaretlerden kurulu bir kapalı sistem olmayışıdır. Meselâ hayvan dilinde bulunan az sayıdaki kalıplaşmış çağırışlar veya işaretler belli anlamlara gelmekte, fakat bunlar arasında yeni bir işaret elde edilmemektedir. Bu bakımdan hayvan dili "kapalı" veya "kısırlı" bir dil sistemi göstermektedir⁷. Oysa insan dilini hayvan dilinden ayıran en belli başlı özellik 'üretici' olmasıdır. Meselâ:

«Bütün Kuşköylüleri ıslık diliyle anlaşabilirler.»

cümlesi şimdiye kadar Türkçede belki de hiç söylenmemiş olduğu halde, gene de anlamı açıkça belli olmaktadır. Sadece, eldeki birlikler ayrı bir düzende birleştirilerek yeni bir cümle üretilmiştir⁸. Bu bakımdan insan dili yeni karışımlara 'açık' bir dil sistemi göstermektedir.

Kuşköyde çobanlar, kendi hayvanlarını ve köpeklerini yönetmek üzere bazı ıslık işaretleri yoluyla bunları belli davranışlara alıştırmışlar, ve hayvanlarda belirli şartlı refleksler meydana getirmişlerdir. Bu işaretler, 'dur!', 'yürü!', 'kımıldama!', 'etrafını dola!' gibi şeyler olup, belirli anlamlara geldikleri için, teker teker öğrenilmeleri gerekmektedir. Fakat böyle bir düzen, yeni karışımlara 'kapalı' sayılmaktadır. Islık dili ise

⁵ Ostwald, P, «When People Whistle», *Language and Speech*, 2:140, 1959.

⁶ Modern lügüistikteki tanımlanmasına göre dil, konuşulan bir nesnedir. Ancak, ıslık dili hem yazılı değildir, hem de tam olarak konuşulmamaktadır. Bu yüzden ıslık dilinin, dil tanımlanması içine sokulup sokulmayacağı hususu pek açık değildir. Bk, Hockett, C F, «The Problem of Universals in Language», *Universals of Language*, ed J Greenberg, 1963, s 14.

⁷ Hockett, C F; Ascher, R, «The Human Revolution», *Current Anthropology*, 5:3, s 149.

⁸ Chomsky, N, *Aspects of the Theory of Syntax*, 1965, s 6.

namadığından Kuşköy ve civarında kullanılan ıslık dilinin, konuşulacak sözleri daha uzaklara duyurabilme gayreti ile yavaş yavaş geliştiği söylenebilir.

Islık dili sadece Kuşköy'de çalınmayıp civar köylerde de kullanılmaktadır. Fakat bu dilin konuşulduğu yer olarak Kuşköy'ün kendisi ile; daha önceleri beraber olduğu, fakat şimdi ayrı bir köy olan Karabörk köyü gösterilmektedir.

Köy çocukları ıslık dilini anlamaya altı yaşlarında başlamaktadırlar. Yapacakları şey yeni bir dil öğrenmek yerine sadece, kendi ana dillerindeki cümleleri ıslıkla çalınan cümlelere dönüştürmek olduğundan belli bir süre temrin yaptıktan sonra bu işi başarabilmektedirler. Fakat çocukların aktif olarak ıslık çalıp anlayabilmeleri daha sonraları yani dokuz - on yaşlarında başlamaktadır.

Islık çalan kimsenin kadın, erkek veya çocuk olması, ıslığın gideceği mesafe bakımından bir fark yaratmamaktadır. Yapılan tecrübelerde her cins ve yaştaki insanın ıslık dili ile istediği haberi uzağa ulaştırabildiği görülmüştür.

Islık çalanların kadın veya erkek oluşları da büyük bir değişiklik yaratmamaktadır. Banta alınan çeşitli kadın ve erkek sesleri karışık bir sıra ile köylülerle dinletildiği zaman ses sahiplerinin cinsiyetleri hemen hemen eksiksiz olarak bilinebilmiştir.

Köylülerin tek tek ıslıkları da karışık sıra ile çalınmış, ve tecrübeler sonunda şahısların ancak yarısının sesleri ıslıklarından tanınabilmektedir. Bu da göstermektedir ki her şahsın ıslığı da konuşma tarzı gibi belli bir ayrılık ve belli bir idyolekt özelliği göstermektedir.

ISLIK DİLİNİN MEKANİZMASI

Islık, ciğerlerden gelen havanın, burun yolundan veya dilin yanlarından kaçmasına fırsat verilmeden dil ucunda meydana getirilmiş dar bir oluktan şiddetli bir şekilde çıkarılmasıyla meydana gelmektedir. Bu arada konuşma organlarının durumu şu şekildedir.

Yumuşak damak yukarı kalkarak burun yolunu tıkamaktadır. Dil önü alt dişlere iyice yaslanmakta olup yan dişler dilin iki yanını, hafifçe ısırır şekilde kapamaktadır. Dudaklar hafifçe gergin olup dudak uçları dilin kenarlarına dokunarak havanın yanlardan kaçmasına engel olmaktadır. Ayrıca alt dudak alt dişleri kapıyacak şekilde içeri bükülüp dil ucundaki oluğun yanlarını kapamaktadır.

Görülüyor ki ses çıkarma organlarının başlıca görevi havayı hiçbir yerden sızdırmayıp sadece dil ucundaki oluktan en büyük enerji yükü ile sürtünüp geçmesini sağlamaktır. Konuşulacak olan sesler bu oluktan fırlayan ıslık dalgasının üzerine bindirilmektedir.

Burada elektromanyetik radyo dalgalarının işleyişine benzer bir durum görülmektedir. Radyo dalgalarında, bilindiği gibi belli bir frekansa sahip saf bir ton bulunmaktadır. 'Taşıyıcı dalga' denilen bu saf frekans, konuşma seslerinin yaratmış olduğu elektrik osilasyonları yolu ile değişmekte, veya teknik deyimi ile 'modülasyon'a uğramaktadır.

Aynı şekilde ışığın saf tonu da taşıyıcı dalga olarak kullanılmakta, ve konuşma seslerinin telâffuz hareketleri bu taşıyıcı tonu değişikliğe uğratarak seslerin, ışık yolu ile, kendi gidebileceklerinden çok daha uzaklara gidebilmelerini sağlamaktadır. Fakat ışık çalarken, değişmeleri meydana getirecek olan organlar özellikle dil ve dudaklar, ışık çalmanın fizyolojisi ile hudutlandıklarından ancak sayılı birkaç sesi çıkarabilmektedir.

Işık dili Türkçedeki harflerin veya seslerin, ıslıkla söylenmiş şekli olduğu için, köylüler kendilerinden istenen herhangi bir Türkçe hattâ yabancı kelimeyi ıslıkla çalabilmektedirler. Yapılan denemelerde üzerinde durulan nokta 'verilen' ışık haberi değil 'alınan' ışık haberi olmuştur. Işığın çalınmasından çok karşı tarafta ne dereceye kadar anlaşıldığı hususunda şu gibi denemeler yapılmıştır.

Birisinin ıslıkla çaldığı heceler ve kelimeler belli uzaklıktaki bir başkasına duyurulmuştur; veya ıslıklar banta alınmış, sonra da çalınış sıraları değiştirilmek suretile bir başkasına veya gene kendisine dinletilmiştir. Yapılan birinci dizi denemeler sonunda görülmüştür ki kelimeler ve cümleler:

kasaba, başkent, üniversite, entelektüel, konsorsiyum

örneğinde ol-

duğu gibi, derece derece yabancılaştıkça köylüler bunları anlamakta çok daha fazla güçlük çekmektedirler. İkinci dizi denemelerde ise anlamsız heceler üzerinde durulmuştur.

'Da, se, bi; ap, os, ür; aşa, ibö, edü'

gibi

heceler kullanılarak köylülerin, anlamlarını bildikleri kelimeleri, uğratma yolu ile tanımaları ihtimali ortadan kaldırılmıştır. Yapılan yüzlerce ve yüzlerce deneme sonunda elde edilen tablolardan çıkan sonuç şu olmuştur: Köylüler Türkçe sesleri, ışık dilinde sistemli olarak ancak üç

vokal (*i ö o*) ve üç de konson (*f ç k*) olarak çalmak ve duymak temayülündedirler.

Sonsuz sayıdaki müzik seslerinin, belli aralıklarda boğumlanarak 'Do re mi fa sol la si' nota perdelerini meydana getirmeleri gibi Türkçenin otuz iki vokal ve konsonu da ıslık dilinde bu altı seste kümelenmektedir.

Vokaller :

<i>i</i>	<i>ü</i>		<i>e</i>	<i>ö</i>		<i>ı</i>	<i>o</i>	<i>u</i>
						<i>a</i>		
.....				
/i/			/ö/			/o/		

Konsonlar :

<i>p</i>	<i>b</i>		<i>t</i>	<i>d</i>		<i>k</i>	<i>g</i>
	<i>f</i>	<i>v</i>	<i>s</i>	<i>z</i>	<i>ş</i>	<i>j</i>	
	<i>h</i>			<i>r</i>	<i>ç</i>	<i>c</i>	
<i>m</i>				<i>n</i>		<i>y</i>	
				<i>l</i>			
.....			
/f/			/ç/			/k/	

Gerek vokallerde ve gerekse konsonlarda, ıslık çalma fizyolojisine uygun olarak 'ön, orta, arka' boğumlanma noktaları meydana gelmektedir. Bunlardan esas iki nokta ön ve arka durumları olup orta durumu bu ikisi arasında kendiliğinden meydana gelmekte ve bunların bir ortalaması olmaktadır.

Vokaller :

<i>ön</i>	/i/	dudaklar düz
<i>orta</i>	/ö/	dudaklar yarı düz yarı büzgün
<i>arka</i>	/o/	dudaklar tam büzgün

Konsonlar :

<i>ön</i>	/f/	konson sürtünücü
<i>orta</i>	/ç/	konson yarı duraklı yarı sürtünücü
<i>arka</i>	/k/	konson tam duraklı

Islık çalarken ses telleri titreşmediğinden sedalı konsonlar elde edilememekte dudaklar birleşmediğinden de çift dudaklı (*p, b, m*) sesleri an-

cak /f/ olarak çıkabilmektedir. ıslık çalmada modülasyonu sağlayan dil palasının, damağa yapışıp açılması en büyük yükü üzerine aldığından seslerin çoğu bu dil hareketinin yaratmış olduğu /ç/ sesi içinde erimektedir. Aynı şekilde dudakların hafifçe büzük oluşu ağız boşluğunun gerisinde dilin hafifçe kalkması ile paralel gittiğinden ıslık çalarken ses organlarının durumu /o/ vokalininkine yakın düşmektedir. Tablodan da görüleceği gibi konuşma seslerinin bütün yükünü /o/ ile /ç/ sesleri taşımaktadır.

ıslık çalan kimse, sesleri normal telâffuz etmek için gerekli hareketleri eksiksiz yaptığından ses organlarından aldığı kinestetik duyguya bağlı olarak her sesi çıkarabildiği hissine kapılmaktadır. Buna karşılık ıslığı duyan kimse de ıslığın sadece akustik özelliklerini deşifre etmek durumunda olduğundan ıslığı çalan tarafından üç vokal ve üç konson halinde boğumlanan konuşma sesleri, ıslığı dinleyen tarafından da zorunlu olarak gene üç vokal ve üç konson halinde duyulmaktadır.

ISLIK DİLİNİN, ANLAŞMA BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ıslık dilinde kullanılan Türkçe cümlelerin melodisi normal konuşmada olduğu gibi ses iniş ve çıkışları ile; kelime vurguları ise gerekli enerji baskısı ile sağlanmaktadır. Haberleşme bakımından önemli olan kısım Türkçedeki otuz iki fonemlik bir düzenin gördüğü işin, ıslık dilindeki altı fonem ile nasıl başarıldığıdır⁹.

Gerçek şudur ki ıslık dili Kuşköylülerin ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir: bu bakımdan ıslık dilinin kendi başına bir dil değeri var demektir. Fakat ıslık dili Türkçenin tam bir modeli olmayıp onun ancak 'güdük' bir şeklidir. Bu şekilde bir 'güdük-dil' in iş görmesi için bazı yardımcı şartlar gerekmektedir ki bunların hepsi 'bütünleme' faktörü adı altında incelenebilir¹⁰. Kuşköy ıslıkçasının mekanizmasını anlamak için bu noktanın aydınlatılması gerekmektedir.

Haberleşmede üç temel birlik bulunmaktadır: Haberin kendisi, haberin aktarılmasını engelleyen şartlar ve haberin ulaşmasını garantileyen ek bilgiler. Meselâ İstanbul'dan Ankara'ya gönderilecek bir mektup haberin kendisi olursa haberin ulaşmasına engel olabilecek şartlar, mektubun

⁹ Türkçede vokallerin 9 konsonların da 23 olduğu Standart Türkçedeki seslerin, modern fonemik kurallarına göre incelenmesi ile tesbit edilmiştir. Gerekçesi için bk. Başkan, Ö. *Turkish Phonemics*, Litera, 1958, 5.25-55

¹⁰ Dilde 'bütünleme' veya 'artıklık' faktörü için bk. Cherry, C, *On Human Communication*, MIT Pres, 1957, ss. 18, 305; Hockett, C F, *A Course in Modern Linguistics*, Macmillan, New York, 1951, ss. 100-114.

postada kaybolması veya çalınmasıdır. Haberin ulaşmasını sağlayacak ek bilgiler ise aynı haberin telgraf veya telefon aracılığı ile gönderilen ek kopyeleridir. Haberleşmede bu üç şey birbirleri ile bağlantı halinde bulunmaktadır. Eğer haberi bozan şartlar sıfırsa o zaman ek bilgilere de lüzum kalmamaktadır; çünkü haberin kendisi normal olarak, gideceği yere ulaşmaktadır. Eğer haberin kendisi tam olarak verilemiyorsa o zaman haberin garantili olarak ulaşması için ek bilgilerin fazlalaşması gerekir. Haberleşme teorisinde 'artıklık' adı altında anılan bu ek bilgi durumu Türkçedeki 'ben geliyorum' cümlesinde görülebilir. Burada esas haber 'geliyorum' sözüdür; 'ben' kelimesi 'artık' tır, yani olmasa da olur; çünkü 'geliyorum' kelimesinin sonunda bulunan 'um' eki, 'ben' anlamını zaten vermektedir. Fakat anlamın aktarılması tehlikeye düşecekse o zaman 'ben' kelimesi de 'artık' olarak kullanılıp haberin ulaşmasını garanti edebilir. Buna karşılık bir de 'eksiklik' ve bu eksikliği 'bütünleme' durumu vardır. Meselâ 'İstanbulu çok sev-y-r-m' cümlesinde 'seviyorum' yerine başka bir şekil vardır; fakat buna rağmen anlamada bir aksama olmamaktadır. Çünkü esas olan 'sev-y-r-m' haberi normal olarak alınmış, eksik olan vokaller ise dinleyen tarafından 'bütünleme' yolu ile doldurulmuştur. Demek oluyor ki haberin aktarılışında bulunabilen eksiklikler ya habere ekleme 'artık' bilgiler ile desteklenmeli veya haberi alanın kendi 'ek' bilgileri ile bütünlenmelidir.

'Eksiklik', 'artıklık' ve 'bütünleme' durumları şu şekilde daha da açıklanabilir. Meselâ telgraf yollarken 'tamam, yarın hareket, akşama telefon' haberinde kimin hareket edeceği ve kimin telefon edeceği kesin olarak belirtilmemiştir. Yani 'artık' bilgi verilmesinin tersine burada 'eksik' bilgi verilmiştir. Buna rağmen, çekilen telgraf karşı taraftan anlaşılacaktır. Bunun sebebi de telgraftaki 'eksiklik' durumuna karşılık, telgrafi alan tarafta bulunan 'ek bilgiler' veya 'bütünleme' faktörüdür. Gerçekten, telgrafi alan taraf, telgrafi çeken ile ortak bilgileri yüzünden, eksik cümle ile çekilen bir güdük haberin ne anlama geldiğini doğru olarak çözebilecektir.

Telgraflardaki bu güdük şekil gazete başlıklarında da görülmektedir. 'Büyük miting yarın' başlığını okuyanlar hangi mitingden bahsedildiğini bilmektedirler. Çünkü haberdeki 'eksiklik' durumuna karşı okuyucuların olaylar hakkındaki ek bilgileri 'bütünleme' faktörü olarak görevde bulunmaktadır.

Telefonla konuşurken de seslerin tam gitmeyişi çoğu kere bir eksiklik yaratmaktadır. Özellikle has isimlerde veya az bilinen kelimelerde bu yön kendisini belli etmektedir. Meselâ 'fonem' kelimesi oldukça aykırı bir

kelime olduğu için eğer telefonda anlaşılmazsa o zaman şu gibi bir yola sapılıp 'fo' yani 'of' un tersi; 'nem' yani 'rutubet', 'ıslaklık' anlamına demek suretile dinleyenin daha önceden sahip olduğu ek bilgilerden faydalanma yoluna gidilebilir. Bunun gibi gene daha önceden kesin olarak bilinen has isimlerin baş harfleri birleştirilebilir: F-ırat, O-rdu, N-evşehir, E-rzurum, M-anisa. Bu suretle 'fonem' kelimesinin aktarılmasında dinleyenin ek bilgilerinden faydalanılmış olur.

Haberin tam ulaşmadığı hallerden bir tanesi de tiyatrodaki oyunculara yapılan fısıldamada meydana çıkmaktadır. Fısıldamada ses telleri titreşmediğinden ıslık dilinde olduğu gibi konsonlardaki sedalı - sedasız farkı ortadan kalkmaktadır. Bu suretle dil bir dereceye kadar güdükleşmekte ve 'eksiklik' durumu ortaya çıkmaktadır. Bunu dolduracak 'bütünleme' faktörü ise oyuncunun, kendi rolünü evvelden hiç değilse bir dereceye kadar ezberlemesidir. Aksi halde fısıldamalar hiçbir oyuncuya tam olarak yardımcı olamayacaktır.

İslık dilinde de bütün sesler çıkmadığı için ortada bir 'eksiklik' durumu bulunmaktadır. Bunun karşılanması için, ek bilgiler ile bir bütünlemeye gitmek gerekmektedir. Bu bütünleme de köyün sosyo - kültürel çerçevesi tarafından sağlanmaktadır. Şöyle ki ıslıkla gönderilen kelimeler ve cümleler sınırlı olup köyün yaşayışı içerisinde hemen tanınan kalıplaşmış işaretler haline gelmiştir. Çok kullanılan aşağıdaki gibi kelimeler ıslık dilinin altı sesine şifrelenince şu ıslıkça kelimeler ortaya çıkmaktadır.

<i>imece</i>	/ iföçö /	<i>sabah</i>	/ çofof /
<i>jandarmalar</i>	/ çoççoçfoçoç /	<i>yarın</i>	/ çoçoç /
<i>ormancılar</i>	/ oçfoççoçoç /	<i>buraya</i>	/ foçoço /
<i>muhtar</i>	/ foççoç /	<i>ben</i>	/ föç /
<i>tabanca</i>	/ çofçoço /	<i>var</i>	/ foç /
<i>gel-</i>	/ köç /	<i>-eceğim</i>	/ öçöçif /
<i>git-</i>	/ kiç /	<i>-elim</i>	/ öçif /
<i>söyle-</i>	/ çöççö /	<i>-iyorum</i>	/ içoçoç /
<i>taşı-</i>	/ çoço /	<i>-eçelmış</i>	/ öçökfiç /
<i>in-</i>	/ iç /	<i>-irmisin</i>	/ içfiçif /

Böyle olunca ıslıkla konuşmalar normal kelimeler ile değil ıslıkçaya şifrelenmiş bu gibi özel kelimeler ile sağlanmaktadır. İslıkça kelimelerin birbirlerine çok benzedikleri halde gene de birbirlerinden ayrı oldukları

görülmektedir. Ayrıca ıslıkça kelimelerin sayısı sınırlı olduğundan bunların kullanıldığı cümlelerde bir aksaklık veya bir eksiklik olsa bile ıslığı işiten kimse bu kelimelerin kullanılış şartlarını veya sosyo-kültürel çerçevesini iyice bildiği için bu bilgisi 'bütünleme' faktörü olarak, normal konuşmaya göre güdük duyulan ıslıkça kelimelerin gene de anlaşılmasını sağlayacaktır.

Kuşköy ıslıkçasında en çok duyulan şu cümlelerin anlaşılması için seslerin belli bir yüzdesini yakalamak yetebilmektedir.

y a r ı n s a b a h b a n a i m e c e y e g e l i r m i s i n ?
/ ç o ç o ç ç o f o f f o ç o i f ö ç ö ç ö ç ö ç i ç f i ç i ç ? /

Üst sıradaki sesler ıslığı çalan tarafından alttaki ıslıkça seslere şifrelenmiş olduğundan dinleyenin de ıslıkça sesleri deşifre ederek normal sesleri anlaması gerekmektedir. Gerçekten, yapılan bir başka deneme dizisi ıslıkçada altı boğum ses olduğu varsayımını doğrulamıştır. Yukarıda verilen ve ıslıkçaya şifre edilmiş :

/ ç o ç o ç ç o f o f f o ç o i f ö ç ö ç ö ç ö ç i ç f i ç i ç ? /

cümlesi gibi cümleler normal Türkçe cümlelerin, ıslıkçadaki altı sese boğumlanma tablosuna göre bir kâğıda yazılabilir. Gerçekten, bu şekilde yazılan yukarıdaki gibi cümleler okuma yazma bilen köylülere yabancı bir dil metni adı altında okuturularup ıslıkla çaldırılmıştır. Banta alınan sesler belli bir süre sonra başka köylülere dinletildiği zaman cümlelerin, ıslık dilinden normal Türkçeye doğru olarak deşifre edilebildikleri görülmüştür. Bu arada yukarıdaki şifreli cümle de :

Yarın sabah bana imeceye gelirmisin?

olarak doğru şekilde anlaşılabilmiştir.

Bu son denemenin de doğruladığı gibi Kuşköy ıslık dili normal Türkçenin güdük bir şeklidir. Sosyo-kültürel çerçevenin sınırlı oluşu sebebiyle 'bütünleme' faktörü ıslık dilinin anlaşılmasında son derece yüksek bir rol oynamaktadır. Onun için ıslık dilinin güdüklüğünden meydana gelen 'eksiklik' nispeti haberlerin anlaşılmasına engel olacak bir dereceye erişmemektedir. Bu yüzden de bir çeşit Türkçe olan ıslık dili, Kuşköy'ün şartları altında köylülere bir haberleşme aracı olarak hizmet edebilmektedir. Bu bakımdan, sınırlı da olsa ıslık dilinin belli bir değeri bulunmaktadır. Ayrıca, haberleşme mekanizmasının daha iyi anlaşılabilmesi konusunda ıslık dilinin, eksik sesler ile anlaşma sağlayabilmesi de ilgi çekici bir olay sayılmalıdır.